Koku ciršanas saskaņošanas kārtība Rīgas pilsētā

Normatīvie akti

- Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumi Nr. 309 “Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža”;
- Rīgas domes 15.01.2013. saistošie noteikumi Nr. 204 “Rīgas pilsētas apstādījumu uzturēšanas un aizsardzības saistošie noteikumi”;
- Rīgas domes 09.06.2015. saistošie noteikumi Nr. 154 “Rīgas pilsētas vietējas nozīmes aizsargājamo koku uzturēšanas un aizsardzības saistošie noteikumi”;
- Citi normatīvie akti.

Bez pašvaldības saskaņojuma atļauts cirst:

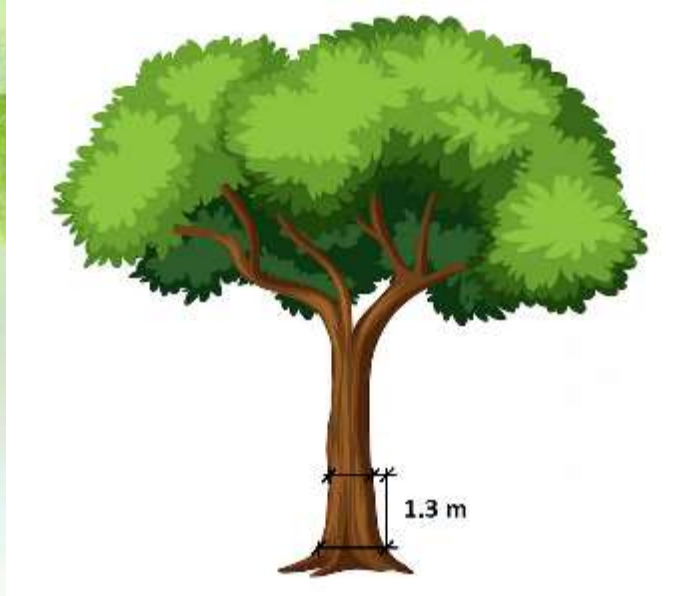

- augļu kokus;
- kokus, kuru celma diametrs ir mazāks par 20 cm;
- kokus, kas aug elektrisko tīklu un gāzesvadu aizsargjoslās;
- kokus, kuri apdraud infrastruktūras darbību, cilvēka veselību, dzīvību vai īpašumu, ja pirms darbu veikšanas ir notikusi situācijas fotofiksācija un informēta pašvaldība;
- dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam – dzelzceļa zemes nodalījuma joslā (arī aizsargstādījumos) augošus kokus, lai garantētu dzelzceļa infrastruktūras objektu drošu ekspluatāciju un satiksmes drošību.

Bīstami koki

- Paceltas saknes
- Sašķelts, aizlūzis vai nolūzis stumbrs
- Vairāk kā 80% iztrupējis stumbrs
- Sasvēries
- Pilnībā nolūzis vai izgāzies

Koki, kas izskatās bīstami, bet neatbilst bīstamības pazīmēm

- Ilgstoši slīpi augošs koks;
- Nokaltis koks
- Tuvu ēkai augošs koks
- Koks ar aizaugošu dobumu
- Atsegta virsējā sakņu sistēma

Rīgas domes Apstādījumu saglabāšanas komisija

- izvērtē koku ciršanas atbilstību normatīvajiem aktiem par sugu un biotopu aizsardzību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī koku ainavisko, dendroloģisko un ekoloģisko nozīmīgumu, koku nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā un antropogēnās negatīvās ietekmes samazināšanā uz virszemes ūdensobjektiem un koku atbilstību ēku ekspluatācijas un cilvēku dzīves vietas un drošības apstākļiem;
- izskatot iesniegumus par koku ciršanu, lemj par nepieciešamību piemērot sabiedriskās apspriešanas procedūru, kā arī izvērtē sabiedriskās apspriešanas rezultātus;
- apstiprina zaudējumu atlīdzības apmēru par dabas daudzveidības samazināšanu atbilstoši Rīgas domes saistošajiem noteikumiem.

Vienošanās par sadarbību

Noslēgta vienošanās starp Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentu un biedrībām “Rīgas apkaimju alianse”, “Apvienība “Pilsēta cilvēkiem””, “Vides Aizsardzības klubs”.

Mērķis - veicināt sabiedrības iesaistīšanu un tās aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā.

Sadarbība ir aktīva komisijas jautājumu izskatīšanā par koku ciršanu, gadījumos, kad iecerēta koku ciršana būvniecības procesa ietvaros un paredzēta:

- pilsētbūvnieciski un sabiedriski nozīmīgu jaunbūvju/apbūves kompleksu, kur paredzēts ievērojams cērtamo koku skaits, būvniecība;
- objektu, kas piekļaujas publiskajai ārtelpai un/vai būtiski ietekmē iedzīvotāju sadzīves apstākļus (gājēju plūsmas u.c.) būvniecība;
- tirdzniecības centru būvniecība;
- infrastruktūras objektu būvniecība, kuru rezultātā paredzēta koku rindas vai alejas ciršana.

Publiskā apspriešana par koku ciršanu

Publiskā apspriešana rīkojama, ja:

- koku ciršana paredzēta Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstā iekļautā objekta “Rīgas vēsturiskais centrs” teritorijā un tā aizsardzības zonā, izņemot gadījumus, ja koks, kas neatrodas publiski pieejamā objektā, bojā ēku, būvi vai inženierkomunikācijas vai traucē to darbību;
- ja plānotās koku ciršanas rezultātā tiek būtiski ietekmēta apkārtējās vides ainaviskā un ekoloģiskā kvalitāte.

Publiskā apspriešana nav nepieciešana, ja paredzēts nocirst koku, kura augtspēja ir pilnīgi vai daļēji zudusi.

Publiskā apspriešana par koku ciršanu

Attiecībā uz publiskās apspriešanas laikā izteikto viedokļu izvērtēšanu tiesa spriedumā norādījusi: “Satversmes tiesa ir atzinusi, ka plānošanas lēmuma pieņēmējam ne vienmēr jāvadās no personu izteiktajiem priekšlikumiem vai iesniegtajiem iebildumiem, tomēr sabiedrības ierosinājumi ir jāizvērtē un jāapsver šo ierosinājumu pamatotība, vajadzība un atbilstība konkrētā plānojuma izstrādāšanas mērķim. Pašvaldība ir tiesīga sabiedrības izteiktos viedokļus noraidīt, taču noraidījumam jābūt pamatotam” (sk. Administratīvās apgabaltiesas 09.03.2004. spriedums lietā Nr.2003-16-05).

Komisijai nepieciešams izvērtēt ne tikai koku vērtību, bet arī nepieciešams izvērtējums par īpašuma tiesību ierobežojumu. Neskatoties uz to, ka katra koka nociršana var lielākā vai mazākā mērā ietekmēt teritorijas mikroklimatu, ekoloģisko un ainavisko vērtību, šis arguments pats par sevi nevar pamatot pamattiesību (tiesību uz īpašumu) ierobežošanu. Komisijai nav pienākuma vadīties no iedzīvotāju viedokļiem, tāpat iedzīvotājiem nav tiesību uz apkārtējās vides nemainīgumu.

Publiskā apspriešana par koku ciršanu

Fakts, ka lielākā daļa no sabiedrības paustajiem viedokļiem koku ciršanas ieceri neatbalsta, pats par sevi nevar tikt atzīts par izšķirošu apstākli, lai pilnībā liegtu veikt koku nociršanu, it sevišķi, ja aizliegums cirst kokus pilnībā liedz zemesgabala īpašniekiem izmantot savas īpašuma tiesības (garantētas Satversmē) un īstenot būvniecības ieceri, kas atbilst teritorijas plānojumam.

Samērīguma princips - labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Būtiski privātpersonas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu.

atkritumu konteineru novietne
atpūtas zona zem ozoliem
atkritumu konteineru novietne
īpaši aizsargājams ozols
gājēju celiņi
rotaļu un sporta zona
01001170090
Dubultu iela
Pīlādžu iela
01001172124
01000820533
01001170145
01001170146
01001172010
1
2
3

atpūtas zona zem ozoliem
atkritumu konteineru novietņu grupa
īpaši aizsargājams ozols
gājēju celiņi
rotaļu un sporta zona
79230
01001170090
79229
79228
79231
79232
79233
79234
79235
79236
79237
79240
79239
79242
79238
79241
79249
79250
79251
79252
79253
79254*
KOKS IR BĪSTAMS!
79243
79245
79244
79246
79247
79248
01001172124
01000820533
01001172072
Dubultu iela
Pilādžu iela
DUBULTU IELA
1
2
3

Zaudējumu atlīdzība par dabas daudzveidības samazināšanu saistībā ar koka ciršanu

$ZA = K_d \times K_s \times K_c \times K_{ap} \times K_{av} \times K_k$

K_d – koka diametra koeficients;
K_s – koka sugas koeficients;
K_c – koka nociršanas iemesla koeficients;
K_{ap} – apdzīvotas vietas koeficients Rīgā;
K_{av} – koka atrašanās vietas koeficients;
K_k – korekcijas koeficients.

	Kopšana, ārpus centra	Kopšana, centrs	Būvniecība, ārpus centra	Būvniecība, centrs
Papele, vītols ø 25 cm	45.53	113.83	85.37	213.43
Papele, vītols ø 60 cm	109.28	273.19	204.89	512.23
Bērzs, ieva ø 25 cm	56.91	142.29	106.72	266.79
Bērzs, ieva ø 60 cm	136.60	341.49	256.12	640.29
Ozols, liepa, kļava, egle ø 25 cm	113.83	284.57	213.43	533.58
Ozols, liepa, kļava, egle ø 60 cm	273.19	682.98	512.23	1280.58

Diametrs	Diametrs 1,3 m augstumā, dalīts ar	0.702804
Suga	Melnalksnis, egle, goba, īve, kļava, liepa, osis, ozols, priede, skābardis, vīksna, citzemju sugas	2
	Bērzs, pīlādzis, ieva, kadiķis	1
	Baltalksnis, vītols, blīgzna, ošlapu kļava, papele, apse, tūja	0.8
Nociršanas iemesls	Bojā ēku, inženierkomunikācijas	0.1
	Teritorijas kopšana	0.8
	Būvniecība	1.5
	Cits iemesls (pārkāpums)	1
Apdzīvota vieta	Rīga	2.5
	Pārējās Republikas pilsētas	2
	Pārējās pilsētas	0.8
	Ciems	0.5
Atrašanās vieta	Pilsētas centrs, vecpilsēta	2
	Īpaši aizsargājamā dabas teritorja	1
	Pārējā pilsētas daļa	0.8
Korekcijas koef.	Vesels koks	1
	Kalstošs	0.2

Rīgas valtspilsētas vietējas nozīmes aizsargājamie koki (dižkoki)

Ap kokiem nosakāma aizsargjosla 10 m attālumā, mērot no stumbra ārējās malas

Šos kokus aizliegts cirst, izņemot:

- ja aizsargājamais koks ir bīstams (ar vizuāli redzamiem bojājumiem – aizlūzis, sašķelts, sasvēries ar aprautu vai paceltu sakņu sistēmu, pilnīgi izgāzies vecuma dēļ vai dabas apstākļu/stihiju rezultātā), tā nociršana nav atliekama un ir veikti visi iespējamie koka saglabāšanas pasākumi;
- ja aizsargājamais koks nenovēršami bojā tuvumā esošo valsts kultūras pieminekli, pilsētas maģistrālās infrastruktūras objektu vai traucē tā darbību (ko apliecina Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atzinums, arborista, kā arī būves tehniskās apsekošanas atzinums un citi dokumenti) un šo ietekmi nav iespējams novērst;
- ja aizsargājamā koka atrašanās vietā plānota nacionālo interešu objekta, sabiedrībai nozīmīga objekta vai pilsētas maģistrālās infrastruktūras būvniecība vai pārbūve un saņemts arborista un būvinženiera atzinums par to, ka nav iespējami tehniskie risinājumi, lai saglabātu aizsargājamo koku.

Šobrīd Rīgā ir apzināti un reģistrēti 923 vietējas un 553 valsts nozīmes dižkoki.

Koku bojājumi

- Neprofesionāla vainagu kopšana;
- Rakšanas darbi tiešā koku tuvumā.

Jauni Rīgas domes saistošie noteikumi

- Apvienoti un aktualizēti divi šobrīd spēkā esošie noteikumi;
- Precizēts, kas skaitās vainaga kopšana;
- Definēts, kas skaitās koku bojāšana;
- Papildu gadījumi, kad var nerīkot publisko apspriešanu;
- Daļēji atvieglojumi privātīpašumos.

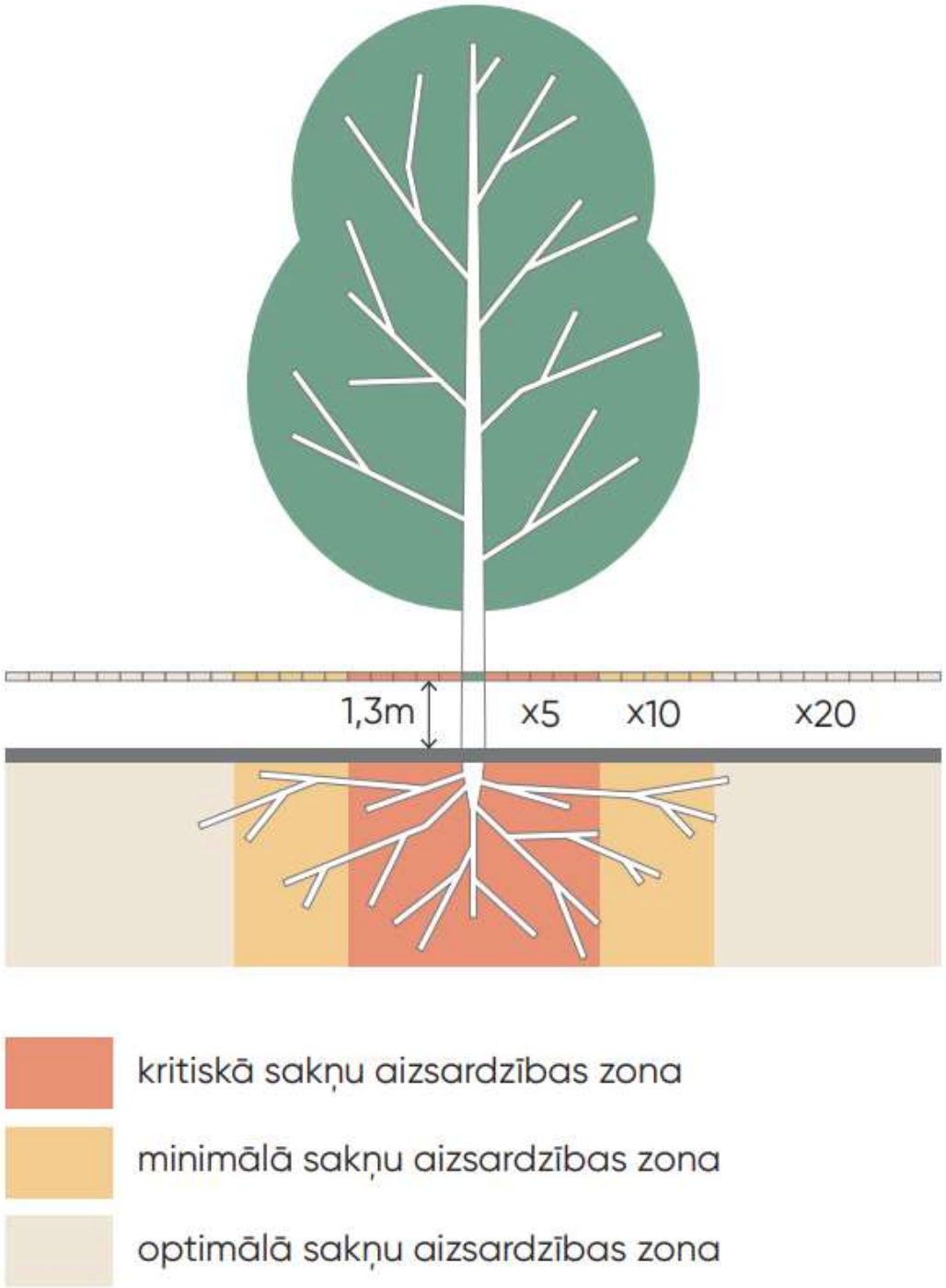

Paldies par uzmanību!